

ПРОВЕРЕНО С ВЕЩИНА

**Сметната палата разполага с мандат
и инструментариум, за да обърне внимание
на законосъобразността и на възлагането,
и на изпълнението на обществените поръчки**

(Ексклузивно интервю за Списание „ЗОП ПЛЮС“)

Димитър Главчев,
председател на Сметната палата
на Република България

ВИЗИТКА:

Димитър Главчев е магистър по международни икономически отношения и по счетоводна отчетност от Университета по национално и световно стопанство. Дипломиран експерт-счетоводител, регистриран одитор в Института на дипломираните експерт-счетоводители. Притежава над 30 години професионален стаж в областта на одита, финансия контрол и счетоводството. Повече от 20 от тях са в областта на независимия одит, включително ангажименти за договорени процедури по проекти, финансиирани от ЕС.

Народен представител и член на Комисията по бюджет и финанси от 41-то до 46-то Народно събрание. Заместник-председател на Комисията по бюджет и финанси и председател на Постоянно действащата под комисия по отчетност на публичния сектор в 41-то Народно събрание.

Председател на 44-то Народно събрание за периода 19.4.2017 – 17.11.2017 г.

ТЕМА НА БРОЯ

Заместник-председател на 43-то Народно събрание. Председател на Комисията за наблюдение на дейността на Държавната комисия по енергийно и водно регулиране в 41-то Народно събрание. Ръководител на делегациите на Интерпарламентарния съюз, Парламентарната асамблея на Съвета на Европа в 44-то Народно събрание.

Един от инициаторите и участниците в изготвянето на Закона за Сметната палата, приет през 2010 г., който е в основата на сега действащия закон. Негова е идеята за създаването на Консултативен съвет към палатата. В сега действащия закон тази идея намира изражение чрез участието на представители на професионалните организации – Института на дипломираните експерт-счетоводители и Института на Вътрешните одитори в България, в ръководството на институцията.

Избран за председател на Сметната палата на 28 юли 2023 г. от 49-то Народно събрание.

АКЦЕНТИ ОТ ИНТЕРВЮТО

- Амбициран съм да защитя всеки лев на данъкоплатеца в обществен план, а във вътрешен – да осигура спокойствието, от което се нуждаят колегите, за да работят на максимум;*
- Сметната палата трябва да утвърди имиджа си като независим орган, върху който не могат да влияят конютурно различни кръгове и интереси;*
- Работим да няма изоставане по одитните доклади, да ги оповестяваме своевременно, да решим проблема с кадрите;*
- Проблемът с обществените поръчки е по-скоро в начина, по който се прилагат съществуващите правила;*
- Много важно е да не се слага знак за равенство между общия брой на стопанските субекти, работещи в дадена сфера, и тези, които имат интерес да участват в обществени поръчки;*
- За момента съдебен контрол върху одитните доклади като актове на Сметната палата няма и категоричната ни позиция е, че това положение трябва да бъде запазено;*
- Електронните поръчки допълнително облекчават контролната дейност, защото чрез платформата става видим целият път на поръчката – от обявяването до приключването ѝ;*
- Когато институциите не дават пример за обединение, няма как то да се очаква от гражданите;*
- България има много личности и човеци, които за съжаление останаха*

В миналото ни, а толкова се нуждаем от подобни примери в днешното сложно Време.

**- Уважаеми г-н Главчев, наско-
ро приехте отговорната задача
да оглавите Сметната палата
на Република България. Ще спо-
делите ли с нашите читатели
кои бяха основните лични и про-
фесионални мотиви да вземете
това Ваше решение?**

- Първо искам да благодаря за оказаното ми доверие, което се надявам да оправдая. Не съм изпитвал никакви колебания, моят професионален път е свързан много със Сметната палата в последните години. Участвал съм и в разработването на Закона за Сметната палата, наясно съм с работата ѝ. За мен професионално това е естествено продължение на моята работа. Амбициран съм да защитя всеки лев на данъкоплатеца в обществен план, а във вътрешен – да осигури спокойствието, от което се нуждаят колегите, за да работят на максимум. В последно време се сблъсквам с въпроси от Ваши колеги дали Сметната палата е „бухалка“ или „безъба“ институция. Това ме кара да работя за изчистването на подобно мнение сред обществеността. Мястото и функциите на Сметната палата са много важни и отговорни. Надявам се името и работата ми

да бъдат гарант за работата на Сметната палата. Познавам законотворческите процеси и съм тъж, че имам с какво да бъда полезен.

- Кои поуки от досегашния Ви управленчески опит намирате за пряко приложими в новото Ви амплоа?

- В последните години съм се научил да не се прибързва с нищо. Времената са много динамични и трябва спокойно да обмисляме действията си. Отговорът звучи философски, но това може да посоча като принцип, който се опитвам да прилагам. Иначе в конкретни ситуации реагирам според професионалните ми познания и опит. Така е било на всяка позиция, която съм заемал.

**- След като мандатът Ви на председател Вече е в ход, спра-
вянето с кои текущи проблеми
в работата на Сметната палата
си поставяте като непосред-
ствена цел на дейността Ви?**

- Първият проблем, с който се сблъсках в работата си и исках възможно най-бързо да бъде преодолян, беше изоставането в приемите одитни доклади. Имаше 57 забавени доклада, от които ос-

ТЕМА НА БРОЯ

манаха само 7 към днешна дата¹. През август приехме рекордните 97 доклада, което наистина е своеобразен рекорд в работата на институцията. Така че сред основните ми приоритети беше да се навакса изоставането и въвежда да се преодолее изцяло този проблем, който е съществувал в институцията. „Изчистили“ сме старите забавления и не позволяваме да се натрупват нови. Смятам, че качеството на работата зависи и от бързината, с която се върши.

Другият сериозен проблем, с който се сблъсках, след като поех поста председател на Сметната палата, беше големият брой пенсионирани и напуснали одитори, който не е бил компенсиран с нови кадри. Една от причините за това е, че в Сметната палата са получавани едни от най-ниските възнаграждения в публичния сектор. В институцията работят стажант-одитори, за да станат одитори, трябва да получат сертификат. А за да получат такъв, трябва да се явят на изпит. Но такива изпити не са се провеждали в последните 10 години с изключение на един през април 2023 г. Сега отново искаме да се проведе изпит, в ход е организирането му.

И за да не съм голословен, ще спомена няколко цифри. В периода 2016-2017 г. са били освободени 45 пенсионирани служители, а през периода 2018-2022 г. – 49. За първия споменат от мен период са напуснали след пенсиониране и по други причини общо 336 одитори. За втория период те са 318. Това е сериозна цифра и трябва да работим в Сметната палата да има повече кадри, на които да се разчита за ефективност в работата. Ще дадем възможност на младите хора, които имат интерес и издържат изпита, да получат сертификат.

- При изслушването Ви в парламентарната Комисия по бюджет и финанси бе припомнено, че още преди приемането на сегашния Закон за Сметната палата съществува предложил да се създаде консултативен обществен съвет към институцията, който да наблюдава работата на нейните одитори. Какви конкретни стъпки можем да очакваме, че ще бъдат предприети по отношение създаването на подобен обществен съвет с гражданско участие?

- Работим по този въпрос и когато „изчистим“ детайлите, ще представим пред Вас, медиите, как ще функционира подобен съвет. Целта е да се осигури прозрачност в работата на Смет-

¹ Интервюто е дадено в първите дни на септември (бел. ред.).

ната палата. Искам да се чуе мнението на граждани и НПО-та как да се подобри качеството на одитите. Целта на подобен орган е да се засили ефикасността и публичността в работата на институцията. Смятам, че обратната връзка е от изключителна Важност, затова в моята работа аз винаги съм държал на доброма комуникация с медиите. Това е и сред основните ми приоритети – да взаимодействваме с журналистите. Но за да заработи подобен съвет, ни трябва още време, за да видим как законово ще функционира, в каква правна рамка, как ще се осъществява работата му. Към този момент не може да предоставя повече подробности пред Вашата аудитория, но осъществяването на тази идея е в ход. Винаги е добре да се разчита на опита и мнението на специалисти от различни сфери.

- Един от мотивите, които изтъкнахте в подкрепа на идеята си за създаване на споменатия обществен съвет, е, че той ще допринесе за повишаване на публичността и прозрачността на работата на Сметната палата, респективно за доверието в работата на институцията. В тази връзка, какви други мерки предвиждате да реализирате в обозримо бъдеще за подобрява-

не на публичността и видимостта на дейността на Сметната палата?

- Вече споменах, че публичността и прозрачността са сред основните ми приоритети. За това разчитам много на доброто взаимодействие с медиите. Много е важно Вашето съдействие, за да убедим заедно обществото, че Сметната палата ще гарантира, че следи да се изразходват ефективно публичните средства. Виждам, че институцията трябва да се утвърди имиджово като независим орган, върху който не могат да влияят конюнктурно различни кръгове и интереси. Обществото трябва да бъде убедено в това и лично, както и моите колеги, че работим усилено в тази посока. Повишаването на доверието в институцията е от изключителна Важност. Работим да няма изоставане по докладите, да ги оповестяваме своевременно, да решим проблема с кадрите.

- Навлизането на новите технологии се проявява както при електронното реализиране на процесите по възлагане на обществени поръчки, така и в развитието на нови, все по-дигитални и глобални форми на финансови злоупотреби. По какъв начин тази дигитална трансформация намира отражение в

ТЕМА НА БРОЯ

обучителната програма и мерките за професионално развитие на одиторите на Сметната палата?

- Тук мога да дам няколко конкретни примера как работим в тази сфера. Светът става все по-напреднал дигитално и ние като институция също се опитваме да отговорим на променящата се среда. Вече сме направили структурни промени в администрацията на Сметната палата, като сме повишили дигиталната сигурност, която, неко казано, не беше на нивото, на което се очаква да бъде. Дигиталната сигурност е сред много важните теми, но за съжаление не беше застъпена, когато доиде в институцията. Част от проблемите вече са решени, но имаме още задачи. Сформирахме отдел по киберсигурност. Провеждаме срещи с „Информационно обслужване“, които да ни помогнат в тази сфера. Разговаряме със специалисти, очакваме конкретни резултати.

- Когато говорим за по-оптимално използване на обществения ресурс, сред темите, които излизат на преден план, са и проблемите в системата на обществените поръчки. В тази връзка, по Ваше мнение, къде към днешна дата виждате по-големите предизвикателства по отношение на Възлагателния

процес – в правилата, съгласно които той се реализира, или в начина, по който се прилагат тези правила в практиката?

- Проблемът е по-скоро в начина, по който се прилагат съществуващите правила, нашето законодателство е съобразено с европейската институционална рамка. В областта на обществените поръчки отдавна има подробна уредба и тя е известна на възложителите на тези поръчки. Действащият към момента Закон за обществените поръчки /ЗОП/ е в сила вече 7 години и възложителите са достатъчно запознати с него. Практиката на контролните органи и на Сметната палата сочи, че нарушенията продължават. Въпросът е как отделният възложител и неговите експерти разбират и прилагат правилата.

- В контекста на ангажиментите на страната по Националния план за възстановяване и устойчивост, с който все по-често се обвързват мерките и политикуите на ниво обществени поръчки, какви според Вас са причините за широко коментираната напоследък тенденция за неконкурентно възлагане в нашата страна, проявяваща се в неприемливо висок за европейските стандарти дял на процедурите на договаряне, съответно дял на договорите,

склонени Въз основа на една получена оферта?

- Причините за тези явления са различни. Що се отнася до процедурите на договаряне, ако се направи преглед, той ще покаже, че най-голям е дялът на спешните възлагания и на тези, при които има единствен възможен изпълнител – носител на авторски или изключителни права за дадена дейност. По-проблематични са неоснователните договаряния, защото за тях стоят системни проблеми. Именно към тях трябва да се адресират мерки, а не механично да се опитваме да отчетем по-малък брой договаряния. Какво имам предвид – често пъти възложителите прибягват до спешно възлагане, тъй като твърде късно са стартирали конкурентна процедура за избор на изпълнител и тя не е довършена преди изтичане на предходния договор. Кой е проблемът в основата – тромава система за подготовка и своевременно стартиране на нови процедури. Наблюдава се при 99 % от възложителите. Друг случай – дълго време липсва финансиране за нещо, което трябва да се направи. Изведнъж се намират пари и възложителят, за да не ги изгуби, решава, че това е достатъчно основание да прибегне към спешно възлагане чрез процедура на договаряне. Тук системният проблем е в начина за отпускане

не на средства от бюджета, но виждаме как той рефлектира в обществените поръчки, защото те са основният инструмент за разходване на публичните средства. Що се отнася до т. нар. „неконкурентно“ възлагане въз основа на една оферта, по мое мнение то е малко преекспонирано като проблем. Това е и причината да не могат да се намерят адекватни мерки за решаването му. Ще дам пример, за да не бъда голословен: проведена е конкурентна по вид процедура, няма подадени жалби срещу поставените изисквания, при контрол не се откриват ограничителни условия и въпреки това е подадена само една оферта или е класиран само един участник. Очевидно пазарът показва, че няма интерес или实在но необходимата на възложителя дейност може да бъде изпълнена само от един икономически оператор. Тук е много важно да не се слага знак за равенство между общия брой на стопанските субекти, работещи в дадена сфера, и тези, които имат интерес да участват в обществени поръчки. Знаете, че самото участие в процедура по ЗОП изисква канцилитет за подготовка и подаване на оферта, спазване на стриктни правила, готовност за предоставяне на документи и др. Това автоматично отказва немалка част потенциални изпълнители.

ТЕМА НА БРОЯ

Въпреки всички облекчения, формалностите при участие няма как да бъдат напълно премахнати и причината е, че те съществуват, за да създават известни гаранции, че публичният ресурс, разходван чрез обществени поръчки, ще бъде предоставен на отговорни дружества.

- Като организация с активна позиция по промените в нормативната уредба, ще си позволим да потърсим професионалното Ви мнение по едно от предложението, лансирано от Списание „ЗОП ПЛЮС“ в рамките на обсъжданията на проектите за промени в ЗОП. Ние предлагаме в закона да бъде въведено задължение за публичните възложители да извършват последващи оценки на изпълнението (по см. ЗФУКПС) за всички обществени поръчки на стойност над правовете по чл. 20, ал. 3 от ЗОП. По наше мнение, по този начин ще се осигури обвързаност със задължението за извършване на текущ контрол и последваща оценка върху изпълнението на поети финансови ангажименти и сключени договори за обществени поръчки и извършването на последващи оценки на изпълнението на договорите (аквивато оценка би следвало да се прави въз основа на оценката на риска, но фактически се извърши-

ва много рядко). Считате ли, че такава мярка би могла да допринесе за по-добра ефективност на публичните разходи, както и за повече яснота относно изпълнението на обществените поръчки?

- Вниманието при обществените поръчки трябва да се насочи не само към тяхното възлагане, но и към тяхното изпълнение. След избора на изпълнител на дадена дейност – доставка или услуга, е важно да се проследи и как сключеният договор е изпълнен качествено, в срок и съгласно заложените финансови параметри. Сметната палата като контролиран орган разполага и с мандат, и с инструментарий да обърне внимание на законосъобразността на възлагането и на изпълнението.

- След заемане на председателския пост заявихме, че сред основните Ви приоритети е постигането на успешно взаимодействие с всички контролни институции. В тази връзка нарирате ли, че предложението нов формат на експертен консултативен съвет към министъра на финансите (съгласно § 12 от проекта на ЗИДЗОП, прием от Министерския съвет на 2.8.2023 г., във вр. с чл. 246 от ЗОП) ще доведе до ново и по-добро съдържание, т.е. до постигане на така необходимото и заявено

уеднаквяване на практиката на Възложителите, методическите, контролните и одитните органи?

- Обществените поръчки винаги са се отличавали със сложна мрежа от органи с разнообразни правомощия, като с течение на Времето се наблюдава трайна тенденция за увеличаване на броя им. Тъй като всеки орган се произнася в рамките на собствената си компетентност, не могат да се избегнат и разминаванията в някои практиковки на правната уредба. Добре е контролните органи да работят в синхрон и партньорство, като за тази цел аз провеждам редица срещи и разговори с представителите на останалите контролни органи. Вече се срещаха с изпълняващия функциите на главен прокурор г-н Борислав Сарафов, с когото обсъшихме сътрудничеството между институциите. Предвиждам и поредица от срещи с представителите на останалите институции, диалогът между нас е от изключително значение. Отделно ЗОП урежда създаването на специален съвет, който да подобри координацията между тях.

- Практикува ли се в Сметната палата обобщаване, анализиране и оповестяване на най-често допусканите нарушения по ЗОП, които се констатират

при проверките на одиторите? И ако да, съпоставят ли се резултатите от подобни анализи със сходни документи, публикувани от други институции (напр. ИА ОСЕС)?

- Особеност на одитната дейност на Сметната палата е, че всеки прием одитен доклад задължително се публикува на официалната ни Интернет страница. По този начин всички констатации, включително тези, свързани с обществени поръчки, са публични, всеки може да се запознае с тях, да проследява тенденции, да прави анализи. Един път годишно, в отчета за дейността на Сметната палата, който се представя в Народното събрание и също се публикува, се прави кратък преглед на най-често срещаните нарушения при обществените поръчки, установени при одитите, като се дават и обобщени данни за административно-наказателната дейност по ЗОП. По време на одитите одитните екипи на Сметната палата обичайно се запознават с анализи и резултати от други институции.

- Планирате ли да развiate функция по предоставяне на писмени отговори (становища) от Сметната палата в отговор на конкретни въпроси от възложители и заинтересовани лица в областта на обществените по-

ръчки?

- Особеност на Сметната палата е, че тя изразява съмнение по въпроси от нейната компетентност в рамките на извършваните от нея огити. Т.е. меродавното произнасяне по конкретен казус се съдържа в констатациите и изводите в огитните доклади. Тъй като огитът е форма на последващ контрол, не може да се избегне факторът време – действията на възложителя са извършени в предходен период, а заключенията за тяхната законност се правят по-късно. Изискването за независимост, което е безусловно за институция като Сметната палата, не дава големи възможности за предварително произнасяне по конкретни казуси, тъй като може да създаде пречка за последващо огитиране.

- В кой случаи една обществена поръчка се контролира и проверява от инспекторите на АДФИ и в кой случаи – от огиторите на Сметната палата?

- Този въпрос отдавна е решен от гледна точка на Сметната палата и то по начин, който не дава възможност за противоречия между институциите. Тъй като огиторите имат свобода при избора на обществени поръчки, които да проверяват, един от задължителните критерии е дали съответната процедура

или възлагане е било предмет на проверка от страна на АДФИ. Ако това е така, съответната поръчка не се включва в извадката при огита. По този начин се постигат няколко цели. На първо място се избягва възможност единият орган да заключи, че има нарушения, а другият да не ги потвърди, особено ако става дума и за административни нарушения, подлежащи на санкциониране. Това би било много лошо послание. Вторият момент е, че по този начин Сметната палата може да освободи ресурс да провери други обществени поръчки, които не са били в обхвата на финансовата инспекция. Така се постига по-добро ниво на покритие на последващия контрол.

- Става ли дума за контрол, един от въпросите, които често поставят представители на гражданското общество, е кой контролира контролиращите. В тази връзка, каква е позицията Ви по искането за тълкуване на разпоредби на Конституцията на Република България, което през април т.г. бе внесено в Конституционния съд от страна на ВАС, във връзка с невъзможността за обжалване на окончателните огитни доклади на Сметната палата?

- Правната рамка, по която работи Сметната палата, съдържа

достатъчно механизми за контрол върху нея от страна на общество. На практика резултатите от дейността ни са изцяло публични, тъй като одитните доклади се оповестяват в цялост и са достъпни за продължителен период от време на официалната ни Интернет страница. Това е отлична основа за контрол. Разбира се, Сметната палата може да бъде проверявана от Народното събрание, а също и всеки друг орган с компетентност в дадена област. Въпросът Ви е насочен към това дали могат да се оспорят резултатите от одитната дейност – констатации, изводи, препоръки. Право да изразят становище по проекта на одитен доклад винаги са имали настоящите и бивши ръководители на съответната одитирана организация. При наличие на съставени актове за административни нарушения, вкл. по ЗОП, засегнатото лице разполага с всички права за защита по ЗАНН. За момента съдебен контрол върху одитните доклади като актове на Сметната палата няма и категоричната ни позиция е, че това положение трябва да бъде запазено. Има определени причини то да съществува от възстановяването на институцията ни през 1995 г. и до момента. Подробни аргументи за запазване на необжалваемостта на одитните доклади – позиция,

която напълно споделям – се съдържат в становището на Сметната палата по Конституционно дело № 8/2023 г., по което предстои произнасяне на Конституционния съд.

- В контекста на дигиталната трансформация, планирате ли в Сметната палата да се премине към осъществяване на изцяло електронни одити на обществени поръчки? Бихте ли разяснили дали и в кои случаи проверките, извършвани от одиторите на Палатата по отношение на обществени поръчки, се реализират само чрез преглед и анализ на информацията, налична в преписките за тези поръчки в ЦАИС ЕОП, и в кои случаи се налагат и действия на проверяващи „на място“?

- Много преди въвеждането на електронните обществени поръчки, одиторите от Сметната палата правят голяма част от проверките си, използвайки публикувани в Регистъра на обществените поръчки и в профил на купувача документи и информация. В този смисъл, голяма част от констатациите са готови преди отиването на място при възложителя. Електронните поръчки допълнително облекчават контролната дейност, защото чрез платформата става видим целият път на поръчката – от

ТЕМА НА БРОЯ

обявяването до приключването ѝ. Разбира се, не могат да бъдат спестени и проверки на място, тъй като не всички етапи от цикъла на обществените поръчки промичат в електронна среда и не всички възлагания са през ЦАИС ЕОП. Когато се стигне до проверка на място, се гледат оригиналните документи.

- Вече в сферата на пожеланията за бъдещето, а и като заключение на това интервю, кои резултати от дейността Ви като председател в рамките на Вашия мандат, след неговото изпълнение бихте желали да останат като потвърждение за неговия явен успех и основателна причина за личната Ви и професионална доволствореност? Как си представяте Сметната палата след седем години?

- Във фокуса ми са нещата, които трябва да се свършат в момента, справянето с текущите задачи, затова не се замислям за години напред. Надявам се искрено институцията да се покаже през годините като гарант и пазител на държавните средства и гарант за проследяване всеки държавен лев да се похарчи ефективно. Сметната палата ще продължи да се утвърждава като независим орган, ще отчитаме конкретни резултати след всяка свършена работа. Прозрачност-

та в институцията за мен е от изключителна важност и ще я затвърждаваме през следващите години.

- На 6 септември отбелязахме 138 г. от Съединението на Княжество България с Източна Румелия. Актуален ли е днес девизът „Съединението прави силата“? Обединени ли сме днес, спазва ли се този девиз в отношенията между институциите, от една страна, и в отношенията между институциите и гражданините, от друга?

- За мое най-голямо съжаление този девиз не само не се спазва от институциите, но и от обществото като цяло. Вероятно това е свързано, защото когато институциите не дават пример за обединение, няма как да се очаква от гражданините това да се случи. Трябва да се замисляме над това не само когато отбелзваме тези дати, а ежедневно. Разделението в обществото ни по различни теми, противопоставянето, са сред най-големите ни проблеми, които трябва сами да решаваме. Няма кой да ни обедини нито отвън, нито с магическа пръчка, трябва сами да се справим. Трябва да има воля в обществото за това, а напоследък ставаме свидетели на обратните процеси. Различията и разделенията ни водят, а не обедине-

нието. Дано тази тенденция бъде прекъсната, защото историята е показвала, че това не води до нищо добро. Няма как да ускорим положителните процеси без да сме обединени. Индивидуалността е хубаво нещо, но като общество трябва да сме заедно по важните и значими теми.

- И за финал на това интервю, бихте ли споделили за нашите читатели коя е историческата личност от миналото на родината ни, която Ви вдъхновява най-силно и считате за достоен пример за подражание от съвременници те ни?

- Много личности са ме вдъхновявали от българската история. Една от тях е Захари Стоянов – участник в освободителното движение, идеолог на Съединението – призовал за „истинска свобода и независимост на тази страна, която се нарича България, която е разделена на три части“ и с огненото си перо вдъхновил българите да го извършат. А после описал и дал безпощадно точна оценка на случилото се през онези бурни години. Ето как го е казал: „*Виновниците от 6 Септември малко разчитаха на успех. Те искаха да оставят един акт в историята, че са се интересували и извършили самостоятелно дело. Убийство щеше да бъде за бъдещето на България, ако това съединение го правеше чужда сила, без народното*

причастие. Нека бъде половинка, нека бъде чийрече, но нека си бъде наше. 6 Септември и Сливница доказваха, че можем да живеем без кехая“.

Сред големите имена в първата половина на миналия век е Атанас Буров – предприемач, политик, банкер, философ. Радетел на демокрацията, визионер, неговите завети са актуални и днес. Голям родолюбец, той не спестява и критика към своя народ, като казва, че той трябва да се научи да си плаща за закупените стоки и услуги, а не да се опитва да „мине метър“. Но и страхотен патриот, който призовавал българите да не изоставят родината си, да работят за нея. „*Повярвайте ми – казва Буров – по-дива, по-прекрасна, по-нежна страна от България, няма! Не се насякда родолюбие и сцепление в един народ, ако не се култивира у него съзнанието на общността и ценността на неговото битие. Не се подгответя едно добро бъдеще, като на едро се отрича миналото.*“ Колко актуално звучат тези завети на големия предприемач!

Не са малко и личностите от българската поезия, на които се прекланям – Яворов, Далчев, Дамян Дамянов. България има много личности и Човеци, които за съжаление останаха в миналото ни, а толкова се нуждаем от подобни примери в днешното сложно време, в което живеем.